

TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ

CỦA CHÍNH ỦY, CHÍNH TRỊ VIÊN VẬN DỤNG VÀO NÂNG CAO BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ CỦA CHÍNH ỦY, CHÍNH TRỊ VIÊN TRONG QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM HIỆN NAY

ĐẠI ÚY THS. LÊ VIỆT CƯỜNG

*Khoa Chủ nghĩa xã hội khoa học,
Trường Sĩ quan Chính trị, Bộ Quốc phòng*

Bản lĩnh chính trị là một trong những phẩm chất không thể thiếu của người cán bộ, đảng viên nói chung, cán bộ quân đội nói riêng. Đó chính là biểu hiện tập trung nhất của một trong hai mặt đức và tài của người cán bộ. Bản lĩnh chính trị là phẩm chất chính trị phát triển đến trình độ cao, tự giác và sáng tạo, thể hiện rõ năng lực làm chủ về chính trị trong những nhiệm vụ đặc biệt. Bản lĩnh chính trị chính ủy, chính trị viên trong quân đội còn là sự kết tinh các giá trị chính trị - tinh thần cao đẹp của Đảng, Nhà nước, quân đội; là sự hội tụ các phẩm chất chính trị, đạo đức, tâm lý tích cực và năng lực thực tiễn chính trị trong một trạng thái tinh thần - chính trị bền vững, kiên định trước những tác động phức tạp của tình hình chính trị - xã hội để hoàn thành tốt nhiệm vụ. Chính vì đòi hỏi chúng ta phải tập trung xây dựng quân đội vững mạnh về chính trị, làm cơ sở nâng cao chất lượng tổng hợp và sức mạnh chiến đấu của quân đội. Sự vững vàng về chính trị của đội ngũ chính ủy, chính trị viên sẽ giữ vai trò hạt nhân, quyết định đến chất lượng chính trị và việc thực hiện tốt vai trò của quân đội là công bạo lực sắc bén, lực lượng chính trị tin cậy bảo vệ Đảng, Nhà nước và nhân dân, bảo vệ lợi ích quốc gia dân tộc.

1. Tư tưởng Hồ Chí Minh về Bản lĩnh chính trị của chính ủy, chính trị viên

Theo Hồ Chí Minh, chính ủy, chính trị viên trong Quân đội nhân dân Việt Nam là người cán bộ của Đảng, người chủ trì về chính trị; hoạt động trong lĩnh vực quân sự, chuyên trách làm công tác tư tưởng, công tác tổ chức của Đảng ở các đơn vị của quân đội mà họ chịu trách nhiệm lãnh đạo, chỉ huy. Đó là những cán bộ, đảng viên tiêu biểu được tổ chức lựa chọn làm đại biểu của Đảng bên cạnh người chỉ huy trong các đơn vị vũ trang cách mạng.

Hồ Chí Minh chỉ rõ: Chính ủy, chính trị viên là những người cán bộ trực tiếp, thường xuyên làm việc với con người, vì con người, giác ngộ, thuyết phục, tổ chức và phát huy nhân tố con người thực hiện thắng lợi đường lối chính trị, quân sự của Đảng ở đơn vị. Chính ủy, chính trị viên không chỉ là người lãnh đạo, chỉ huy mà còn là “người anh, người chị, người bạn” của cán bộ, chiến sỹ trong đơn vị. Người yêu cầu “Đối với bộ đội, chính trị viên phải thân thiết như một người chị, công bình như một người anh, hiểu biết như một người bạn”.

Theo Hồ Chí Minh: Chính uỷ, chính trị viên là người tiêu biểu về phẩm chất, năng lực trong đội ngũ cán bộ, đảng viên, thường được bầu làm bí thư tổ chức Đảng ở đơn vị. Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Người cách mạng phải có đạo đức cách mạng làm nền tảng, mới hoàn thành được nhiệm vụ cách mạng vẻ vang”.

Bên cạnh đó, người chính uỷ, chính trị viên còn phải là người có năng lực toàn diện, nhất là năng lực tiến hành công tác đảng, công tác chính trị ở các đơn vị. Hồ Chí Minh đã khẳng định, người chủ trì về chính trị, người chính trị viên “phải có nhiều năng lực lãnh đạo, năng lực này phải đủ mọi mặt quân sự lẫn chính trị, năng lực giải quyết vấn đề cấp bách cũng như vấn đề sinh hoạt hàng ngày về chính trị hay vật chất”. Và người “chính trị viên phải là người kiêu mẫu trong mọi việc”.

Thực tiễn quá trình xây dựng, trưởng thành của các thể hệ chính uỷ, chính trị viên – cán bộ chính trị

quân đội ta đã cho thấy, chỉ khi nào là người thực sự tiêu biểu về phẩm chất chính trị, đạo đức, năng lực người cán bộ chính trị mới đủ sức làm tròn chức trách, nhiệm vụ của người bí thư tổ chức đảng, chủ trì về chính trị ở đơn vị cơ sở.

Đặc trưng cơ bản trên có mối quan hệ chặt chẽ với nhau, phản ánh bản chất của người chính uỷ, chính trị viên – người cán bộ chính trị trong quân đội. Những đặc trưng đó ở một chừng mực nhất định khác với người cán bộ chỉ huy – tham mưu, người cán bộ chuyên ngành khác.

Từ thực tiễn xây dựng đội ngũ chính uỷ, chính trị viên có thể rút ra một số bài học kinh nghiệm cần được tiếp tục phát huy nhằm nâng cao hơn nữa bản lĩnh chính trị của đội ngũ này trước tình hình mới.

Một là, xây dựng bản lĩnh chính trị cho chính uỷ, chính trị viên phải luôn coi trọng việc lựa chọn, bồi dưỡng cán bộ; tích cực giáo dục, quán triệt đường lối, quan điểm của Đảng trên nền tảng cách mạng và khoa học của chủ nghĩa Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh.

Hai là, xây dựng bản lĩnh chính trị của chính uỷ, chính trị viên phải gắn với xây dựng cấp uỷ Đảng, xây dựng đơn vị vững mạnh toàn diện.

Ba là, xây dựng bản lĩnh chính trị cho chính uỷ, chính trị viên phải kết hợp chặt chẽ giữa đào tạo với tự đào tạo, lấy việc tự học, tự rèn làm con đường chủ yếu, kết hợp với trên bồi dưỡng dưới và thông qua thực tiễn công tác của chính uỷ, chính trị viên ở đơn vị cơ sở.

Bốn là, phải luôn coi trọng công tác sơ kết, tổng kết các hoạt động công tác đảng, công tác chính trị để bồi dưỡng, rèn luyện bản lĩnh chính trị cho chính uỷ, chính trị viên.

2. Nâng cao bản lĩnh chính trị cho chính uỷ, chính trị viên trong Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay.

Bản lĩnh chính trị của chính uỷ, chính trị viên trong Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay được hình thành, phát triển trong sự tương tác biện chứng giữa những nhân tố khách quan và nhân tố chủ quan. Đó không phải là những yếu tố nhất thành bất biến mà luôn trong trạng thái vận động, biến đổi, nảy sinh cùng với mặt tích cực và mặt tiêu cực của chủ thể. Vì vậy để nâng cao bản lĩnh chính trị cho chính uỷ, chính trị viên trong Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay cần tập trung một số giải pháp sau:

Thứ nhất, Tạo bước căn bản trong nhận thức về vị trí, vai trò và yêu cầu xây dựng đội ngũ chính uỷ, chính trị viên trong quân đội.

Cần tiếp tục quán triệt đề lãnh đạo, chỉ huy các cấp thấu suốt tầm quan trọng và yêu cầu của xây dựng quân đội về chính trị trong giai đoạn mới của cách mạng mà nội dung bao trùm, cốt lõi là giữ vững và tăng cường sự lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt của Đảng Cộng sản Việt Nam đối với Quân đội nhân dân Việt Nam. Trên cơ sở đó, tạo nên sự thống nhất cao hơn, đầy đủ và sâu sắc hơn của lãnh đạo, chỉ huy các cấp về vị trí, vai trò của chính uỷ, chính trị viên trong quân đội ta hiện nay.

Cần thường xuyên giáo dục đề mọi cán bộ, đảng viên, chiến sĩ hiểu rõ vai trò của hoạt động công tác đảng, công tác chính trị đối với xây dựng quân đội vững mạnh về chính trị, nâng cao sức mạnh chiến đấu, xây dựng đơn vị vững mạnh toàn diện. Từ đó tạo sự chuyên biến trong nhận thức của mọi người về vị trí, vai trò chính uỷ, chính trị viên trong quân đội ta nói chung, ở đơn vị cơ sở nói riêng.

Chính uỷ, chính trị viên trong quân đội cần nêu cao tinh thần tiên phong, gương mẫu, nỗ lực học tập, tu dưỡng, rèn luyện để thực sự xứng đáng là người cán bộ ưu tú của Đảng.

Người chính uỷ, chính trị viên phải tích cực tu dưỡng, rèn luyện để có phẩm chất đạo đức, lối sống trong sáng, có kiến thức lý luận chính trị vững vàng, có tri thức hiểu biết khá tốt về quân sự đủ khả năng thay thế người chỉ huy khi cần thiết. Chính uỷ, chính trị viên phải là người có kinh nghiệm thực tiễn xây dựng đơn vị cả trong thời bình và thời chiến; có phương pháp, tác phong công tác khoa học, luôn đi sâu bám sát, nắm chắc mọi mặt đời sống bộ đội. Có như vậy, chính uỷ, chính trị viên mới có đủ khả năng để “nhúng tay vào mọi việc, để do đó mà diu dắt người khác” và làm “mục thước” để người khác noi theo.

Thứ hai, Tiếp tục đổi mới, thực hiện tốt quy trình đào tạo cán bộ chính trị tại các nhà trường quân đội nhằm nâng cao tri thức, bồi dưỡng bản lĩnh chính trị cho chính uỷ, chính trị viên.

Bản lĩnh chính trị của chính uỷ, chính trị viên trong quân đội không có sẵn, không tự nhiên hình thành, nó có được là do kết quả của một quá trình giáo dục, đào tạo, rèn luyện rất công phu, lâu dài và bền bỉ cả trong thời gian

giáo dục, rèn luyện tại nhà trường cũng như trong thực tiễn cuộc sống công tác của người cán bộ.

Là người trực tiếp làm việc với con người và xây dựng các tổ chức trong đơn vị, người chính uỷ, chính trị viên – người chủ trì về chính trị, phải có trình độ hiểu biết cơ bản, đầy đủ kiến thức về lý luận chính trị, khoa học quân sự, kiến thức chuyên ngành công tác đảng, công tác chính trị... Thường xuyên kết hợp bồi dưỡng tri thức với nâng cao năng lực tổ chức thực tiễn sát với cương vị, chức trách được đảm nhiệm

Để thực hiện tốt quy trình đào tạo cán bộ chính trị trong các nhà trường, cần thực hiện một số yêu cầu như: tích cực hoá vai trò của cả người dạy và người học, trong đó người học đóng vai trò trung tâm của quá trình dạy học, người dạy có vai trò tổ chức hoạt động nhận thức, cung cấp những cứ liệu, định hướng cho người học tìm tòi chân lý. Thường xuyên kết hợp tốt giữa việc bồi dưỡng nâng cao trình độ tri thức với bồi dưỡng, rèn luyện các thao tác tư duy, các kỹ năng, kỹ xảo tiến hành công tác đảng, công tác chính trị. Phối hợp sử dụng tổng hợp các hình thức, biện pháp, phương tiện dạy học vào trong quá trình đội ngũ cán bộ chính trị.

Thứ ba, Phát huy vai trò của các tổ chức, kết hợp với đẩy mạnh tự học, tự rèn của đội ngũ cán bộ để nâng cao bản lĩnh chính trị cho chính uỷ, chính trị viên.

Đối với tổ chức Đảng, đây là tổ chức duy nhất có chức năng lãnh đạo trực tiếp, toàn diện mọi mặt các tổ chức, cá nhân trong đơn vị. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy: “Việc hay, hay dở một phần do cán bộ năng lực hay không. Nhưng một phần cũng do cách lãnh đạo đúng hay không... lãnh đạo khéo, tài nhỏ có thể hoá ra tài to. Lãnh đạo không khéo tài to cũng hoá ra tài nhỏ”. Vì vậy, muốn nâng cao chất lượng của đội ngũ chính uỷ, chính trị viên cần phải phát huy vai trò của tổ chức Đảng.

Đối với tổ chức chỉ huy, người chính uỷ, chính trị viên là một thành viên trong bộ máy chỉ huy. Việc giải quyết tốt mối quan hệ giữa chính uỷ, chính trị viên - người chủ trì về chính trị ở đơn vị với người chỉ huy đơn vị giữ vai trò quan trọng quyết định chất lượng nhiệm vụ chính trị của đơn vị được giao. Từ chức năng, nhiệm vụ và mối quan hệ của người chỉ huy với người chủ trì về chính trị ở đơn vị cho thấy, vai trò của tổ chức chỉ huy (đặc biệt là vai trò của người chỉ huy) có ý nghĩa rất to lớn đối với việc nâng cao bản lĩnh chính trị của chính uỷ, chính trị viên ở đơn vị.

Đối với cơ quan chính trị, là tổ chức đặt dưới sự lãnh đạo trực tiếp của đảng uỷ cùng cấp và sự chỉ đạo trực tiếp của cơ quan chính trị cấp trên. Chức năng cơ bản của cơ quan chính trị là làm tham mưu giúp cho cấp uỷ Đảng đề ra những chủ trương, biện pháp về công tác đảng, công tác chính trị và trực tiếp tiến hành công tác đảng, công tác chính trị trong phạm vi đơn vị đảm nhiệm. Cơ quan chính trị cùng cấp vừa là người tham mưu nghiên cứu đề xuất các giải pháp tiến hành công tác đảng, công tác chính trị với người chủ trì về chính trị, vừa là lực lượng trực tiếp giúp cho người chủ trì về chính trị ở cơ sở triển khai các kế hoạch, tổ chức thực hiện các chủ trương, nghị quyết của cấp uỷ Đảng.

Cơ quan chính trị các cấp cần thường xuyên duy trì có nề nếp, chất lượng công tác kiểm tra, hướng dẫn, giúp đỡ chính uỷ, chính trị viên hoàn thành tốt chức năng, nhiệm vụ của mình, kiểm tra việc chấp hành và thực hiện kế hoạch tự học tập, tu dưỡng rèn luyện của đội ngũ cán bộ, đảng viên đơn vị. Hiện nay, cơ quan chính trị cần duy trì có chất lượng chế độ hội họp, giao ban, phản ánh sơ kết, rút kinh nghiệm việc tiến hành thực hiện nhiệm vụ công tác đảng, công tác chính trị trong từng thời gian ở mỗi đơn vị.

Thứ tư, Tiếp tục đổi mới hoàn thiện công tác chính sách của Đảng đối với quân đội nói chung và đội ngũ chính uỷ, chính trị viên nói riêng.

Chính sách đối với quân đội và đội ngũ cán bộ quân đội, trong đó có chính uỷ, chính trị viên luôn luôn là một bộ phận quan trọng trong hệ thống chính sách của Đảng, Nhà nước, có vai trò đặc biệt quan trọng trong sự nghiệp xây dựng, phát huy sức mạnh chiến đấu của quân đội và trong xây dựng đội ngũ cán bộ quân đội. Chủ tịch Hồ Chí Minh chỉ rõ: “Quân đội mạnh là nhờ giáo dục khéo, nhờ chính sách đúng và nhờ kỷ luật nghiêm”.

Đổi mới chính sách quân đội nói chung và chính sách đối với đội ngũ cán bộ chính trị nói riêng, phải đặt trong mối quan hệ khăng khít trong hệ thống chính sách của Đảng, Nhà nước đối với toàn bộ xã hội. Vì vậy, cần tập trung nâng cao chất lượng công tác đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ chính trị theo hướng: nhất thiết mọi cán bộ chính trị cấp cơ sở phải được đào tạo, bồi dưỡng theo một chương trình, nội dung và quy trình thống nhất do Tổng cục Chính trị quy định và coi đó là một nội dung cơ bản trong đổi mới hoàn thiện chính sách của Đảng, Nhà nước đối với đội ngũ cán bộ chính trị ở cơ sở hiện nay.

Có như vậy mới từng bước quán triệt và thực hiện tốt quan điểm của Đảng “huấn luyện là công việc gốc” – là nhiệm vụ chính trị “trung tâm”, “quốc sách hàng đầu” của Đảng, Nhà nước ta hiện nay. Cần có kế hoạch để thực hiện có hiệu quả chủ trương “đại học hoá” đội ngũ sỹ quan chính trị ở đơn vị cơ sở. Theo đó cần phân cấp đào tạo và tiếp tục củng cố, kiện toàn hoàn thiện các trường đào tạo cán bộ chính trị trong quân đội. Đồng thời, nâng cao chất lượng đội ngũ giáo viên khoa học xã hội và nhân văn quân sự thực sự là những đảng viên, cán bộ tiêu biểu của quân đội.

Sự nghiệp xây dựng quân đội theo hướng cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại để bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa đòi hỏi phải tập trung xây dựng quân đội vững mạnh về chính trị làm cơ sở nâng cao chất lượng tổng hợp và sức mạnh chiến đấu. Nâng cao bản lĩnh chính trị của chính uỷ, chính trị viên trong quân đội là một nội dung rất quan trọng, cấp thiết trong xây dựng quân đội vững mạnh về chính trị, tăng cường sức mạnh chiến đấu của quân đội trong giai đoạn cách mạng mới.

Bản lĩnh chính trị có vai trò rất quan trọng đối với kết quả hoạt động của đội ngũ chính uỷ, chính trị viên ở đơn vị cơ sở. Trong mọi giai đoạn cách mạng, việc xây dựng và nâng cao bản lĩnh chính trị cho chính uỷ, chính trị viên luôn được các cấp lãnh đạo, chỉ huy trong quân đội quan tâm giải quyết và đã đề lại nhiều bài học quý. Những bài học đó cho đến nay còn nguyên giá trị cần được phát huy nhằm nâng cao hơn nữa bản lĩnh chính trị của chính uỷ, chính trị viên trong giai đoạn cách mạng mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Đảng cộng sản Việt Nam, *Văn kiện đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Tập 1,2, Nxb CTQG, H.2021.
2. Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 4, Nxb CTQG, H.2011.
3. Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 5, Nxb CTQG, H.2011.
4. Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 8, Nxb CTQG, H.2011.
5. Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 9, Nxb CTQG, H.2011.